

Василь Ф. Семенов, Світлана С. Галасюк, Ольга В. Шикіна
**ПОНЯТТЯ І ЗМІСТ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГОТЕЛЬНИХ
ПІДПРИЄМСТВ МАЛОЇ МІСТКОСТІ**

У статті проаналізовано поняття, зміст, досліджено походження, проведено критичний огляд наукових підходів до визначення категорії і сутності організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств. На базі економічної теорії і теорії економічного механізму надано авторське визначення організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості.

Ключові слова: економічний механізм; організаційно-економічне забезпечення; готельні підприємства малої місткості; чинники розвитку.

Рис. 1. Табл. 1. Літ. 18.

Василий Ф. Семенов, Светлана С. Галасюк, Ольга В. Шикина
**ПОНЯТИЕ И СОДЕРЖАНИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-
ЭКОНОМИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ
ГОСТИНИЧНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ МАЛОЙ ВМЕСТИМОСТИ**

В статье проанализированы понятие, содержание, исследовано происхождение, проведён критический обзор научных подходов к определению категории и сущности организационно-экономического обеспечения функционирования гостиничных предприятий. На базе экономической теории и теории экономического механизма представлено авторское определение организационно-экономического обеспечения функционирования гостиничных предприятий малой вместимости.

Ключевые слова: экономический механизм; организационно-экономическое обеспечение; гостиничные предприятия малой вместимости; факторы развития.

Vasil F. Semenov¹, Svitlana S. Galasyuk², Olga V. Shykina³
**THE NOTION AND THE CONTENTS OF ORGANIZATIONAL
AND ECONOMIC SUPPORT OF SMALL CAPACITY
HOTEL ENTERPRISES OPERATION**

The article analyzes the notion and the contents, explores the origins and conducts the critical review of scientific approaches to the definition of the category and the nature of organizational and economic support of hotel enterprises operations. On the basis of the economic theory and the theory of economic mechanism the authors' definition of organizational and economic support of small capacity hotel enterprises operation is presented.

Keywords: economic mechanism; organizational and economic support; hotels of small capacity; development factors.

Постановка проблеми. Багатоаспектність проблеми створення нових малих підприємств у сфері готельного господарства зумовлює актуальність розробки організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості, спроможного підтримати атмосферу здорової конкуренції у готельному бізнесі й перетворити готельні підприємства малої місткості на об'єкти впровадження інновацій, економічних трансформацій і реформ. У сучасних працях економістів спостерігаються різні підходи

¹ Odesa National Economics University, Ukraine.

² Odesa National Economics University, Ukraine.

³ Odesa National Economics University, Ukraine.

до поняття «організаційно-економічне забезпечення». Отже, виникає об'єктивна необхідність теоретичного обґрунтування наукового поняття «організаційно-економічне забезпечення діяльності готельних підприємств малої місткості», збереження й підтримки довгострокових трендів їх економічного розвитку з урахуванням національних економічних інтересів розвитку рекреаційно-туристичної сфери України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню організаційно-економічного забезпечення діяльності підприємств, теоретичному і методологічному обґрунтуванню окремих аспектів його формування присвячено наукові роботи багатьох вчених-економістів, зокрема: О.І. Вапнярської [1], С.С. Галасюк [2], Т.В. Голощапової [3], С.Ф. Грицишина [4], Л. Гурвіца [18], О.Ю. Довгань [6], С. Измалкова [7], В.Е. Клименко [8], Л.Є. Кучера [9], Т.М. Лебедика [10], Е.В. Міннеханової [11], Г.О. Пономарьової [13], В.Ф. Семенова [15], В.В. Шиловой [16], О.М. Юрьєвської [17] та ін.

Вивчення наукової літератури, що відноситься до даної теми, дозволяє дійти висновку, що в наш час організаційно-економічне забезпечення функціонування готельного бізнесу загалом і готельних підприємств малої місткості, зокрема, є недостатньо дослідженим. Зусилля багатьох економістів спрямовано переважно на вивчення державного регулювання готельного бізнесу, його конкурентоспроможності, дифузії інновацій, мотиваційного механізму, функціонування систем гостинності на рівні регіонів, окремих підприємств, формування концепцій розвитку готелів тощо.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад сутності категорії «організаційно-економічне забезпечення» та аспектів його практичного застосування в діяльності готельних підприємств малої місткості.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: визначити генезис, сутнісний зміст, мету, підходи до комплексного вивчення чинників розвитку та організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості в різних країнах та в Україні.

Основні результати дослідження. Готельні підприємства малої місткості (ГПММ) набули значного поширення, як за кордоном, так і на території України та зайняли свою нішу на готельному ринку. Такі готелі вже в перші роки роботи мають досить високий коефіцієнт завантаження номерного фонду. Рентабельність таких готелів становить близько 18%, у той час як аналогічний показник для великих готелів перебуває на рівні 8–10%. Строк окупності ГПММ дорівнює приблизно 3–5 рокам, а для готельних комплексів він становить у середньому 7 років. Реалізація проектів готельних підприємств малої місткості при не дуже значних вкладеннях приносить значні прибутки. ГПММ як за кордоном, так і на території України стикаються з низкою проблем щодо організаційно-економічного забезпечення функціонування, що обумовлено низкою чинників, тобто «сукупністю аргументів, причин (суттєвих обставин), які обумовлюють організаційно-економічне забезпечення функціонування підприємства, або ж повністю визначають їхній характер або окремі риси» [15, 83]. Трансформаційні процеси чи явища змінюють склад та співвідношення важливості чинників. Сукупність чинників відповідним чином систематизується, що може стати базою для визначення комплексу

заходів з організаційно-економічного забезпечення діяльності готельних підприємств малої місткості. Чинники можуть сприяти створенню синергетичного ефекту від взаємодії складових елементів або перешкоджати позиціонуванню даних господарюючих суб'єктів на ринку готельних послуг і функціонуванню їх в поточних фінансово-економічних та політичних умовах з урахуванням специфіки регіонів, того чи іншого міста тощо.

Сприятливий чинник – це, наприклад, можливість облаштування малого готелю у «старому» фонді, безперспективного під забудову великих готелів з огляду на дороговизну і дефіцитність земельних ділянок, особливо в історичних центрах. Наприклад, розвиток системи готелів «Парадорес» («Paradores») у замках і палацах Іспанії, «Поусадас» («Pousadas») у Португалії, «Олександрівський», «Моцарт» в Одесі тощо.

На нашу думку, передусім потрібно визначити та систематизувати основні чинники організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості, які доцільно умовно поділити на сприятливі та перешкоджаючі (табл. 1).

Таблиця 1. Чинники, що впливають на розвиток ринку ГПММ*

№	Сприятливі чинники	Перешкоджаючі чинники
1	Потреба в невеликих фінансових вкладеннях при відносно високих прибутках	Відсутність законодавчої бази у сфері засобів розміщення малої місткості
2	Вищий коефіцієнт завантаження навіть у перші роки функціонування порівняно з великими готелями	Відсутність системи навчання та підвищення кваліфікації кадрів у галузі управління і обслуговування малих засобів розміщення
3	Рентабельність малих готелів складає близько 18%, тоді як аналогічний показник для великих готелів знаходиться на рівні 8–10%	Недосконалість процедури сертифікації
4	Термін окупності малих готелів становить від 3 до 5 років, а для готельних комплексів він складає в середньому 7 років	Відсутність дешевої і ефективної системи автоматизованого управління малими засобами розміщення
5	Можливість облаштування малого готелю в «старому» фонді	Відсутність ефективної системи просування готельних послуг
6	Персоніфікація обслуговування	Несприятлива дія податкової системи для розвитку малих готелів
7	Гнучке ціноутворення	Відсутність статистичної звітності, яка б достовірно відображала стан малих готелів України

* складено на основі [5].

О.М. Юрєвська виокремлює такий позитивний чинник, як зацікавленість співробітників ГПММ [17, 41]. Вона припускає, що найчастіше персонал малих готелів складається з членів сім'ї підприємця чи родичів. О.І. Вапнярська ж підкреслює унікальність ГПММ у можливості оперувати тільки на вузькому сегменті ринку. Унаслідок того, що ринок чітко визначений і доступніший, на нього легше вийти. При цьому невеликий розмір ГПММ дозволяє отримати прийнятний рівень завантаження [1, 17].

Існує низка перешкод, характерних як для України, так і для деяких інших країн, що обумовлює необхідність організаційно-економічного забезпечення діяльності ГПММ. Так, наприклад, С.С. Галасюк відзначає, що на першому місці серед цих перешкод є відсутність законодавчої бази у галузі засобів розміщення малої місткості. Через це відбувається обмеження зростання ГПММ, виникає проблема відносин із контролюючими державними органами, відсутня система категоризації малих засобів розміщення, що не володіють мінімально допустимим номерним фондом [2, 100].

Важливою проблемою також є відсутність системи навчання та підвищення кваліфікації кадрів у галузі управління й обслуговування ГПММ. В Україні також відсутня дешева ефективна система автоматизованого управління ГПММ; крім того, немає можливості підключення цих готелів до системи online-бронювання.

В.Є. Клименко відмічає негативний вплив незахищеності клієнтів малих готелів законом унаслідок невизначеного стану переважної більшості готельних підприємств малої місткості [8, 47–48]. Основний обсяг скарг клієнтів цих готелів відноситься до порушень, пов'язаних із неправильною експлуатацією будівель і споруд (39,0%), невідповідністю якості обслуговування рівню цін (34,1%).

Діяльності індивідуальних засобів розміщення без реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності призводить до відсутності надходжень до бюджету у вигляді податків. Це явище є наслідком недосконалої податкової політики у сфері готельного господарства та її неадаптованості для малих готелів.

ГПММ найчастіше складно працювати самостійно. Вони потребують вищої управлінської майстерності, ніж великі готелі. Керівники ГПММ стикаються з низкою проблем, найчастіше у сфері маркетингу і фінансів. Вони вимушені виконувати функції не лише лінійного, але також і функціонального керівництва.

Керівництво ГПММ, якщо воно прагне зберегти прибутковість, повинне впроваджувати сучасні управлінські системи і технології, використовувати гнучку систему керівництва кадрами, за якою персонал в разі виробничої необхідності може поєднувати декілька посад і заміщувати один одного, тобто є фахівцями широкого профілю.

Формування і вдосконалення комплексу організаційного та економічного забезпечення функціонування ГПММ має бути першочерговим управлінським рішенням керівництва, використання якого дасть змогу сформувати й реалізувати конкретну послідовність заходів, спрямованих на стабільне функціонування та стійкий, перспективний розвиток. Спостереження економістів за реальними процесами розвитку готельних підприємств малої місткості у різних країнах продовжують збагачувати концепцію організаційно-економічного забезпечення їх діяльності.

У закордонній економічній літературі термін «організаційно-економічне забезпечення», як і термін «економічний механізм» за деяким винятком використовують у назвах розділів, до складу яких входять підрозділи з економічної стратегії, витрат виробництва, формування цін, інноваційної, інвестиційної, природоохоронної діяльності тощо, а визначення сутності цих понять автори не торкаються.

У сучасній економічній літературі єдиний термінологічний підхід до визначення сутності організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості як одного з видів засобів розміщення туристів відсутній. Пропонується різноманітне трактування даного явища з різним змістовним навантаженням, що обумовлюється специфікою застосування цього терміна за тих чи інших обставин. Простежимо еволюцію поглядів зарубіжних і вітчизняних учених, що дають свої тлумачення цього й інших термінів з метою виявлення загальних рис і розходжень у розумінні даного феномена.

Методологічним підґрунтям дослідження організаційно-економічного забезпечення готельних підприємств малої місткості як самостійного явища слугують теорії: організацій, інформації, суспільного вибору, зацікавлених сторін (міжорганізаційних відносин), нової інституційної теорії, теорії мереж кластерного типу. Суб'єктами організаційно-економічного забезпечення варто визнати як самі готельні підприємства малої місткості, так і їх асоціації, форми організації частин таких асоціацій, організації та бюрократію, що працює в органах місцевої влади. А об'єктами, відповідно, – особливі вимоги, унаслідок трансформації яких (у процесі життєдіяльності суб'єктів) формується сукупність правил та норм як інструментів і важелів їх ефективної взаємодії.

У деяких роботах за результатами наукових досліджень організаційно-економічне забезпечення функціонування підприємств у загальному значенні розглядають як систему адаптації суб'єктів підприємництва до умов зовнішнього середовища, орієнтовану на пошук і реалізацію можливостей підприємств, що забезпечать сталий розвиток та виживання підприємств у період трансформаційної економіки [14].

Л.Є. Довгань визначає організаційно-економічне забезпечення функціонування підприємств як «систему формування цілей і стимулів, які дозволяють перетворити у процесі трудової діяльності рух (динаміку) матеріальних і духовних потреб членів суспільства на рух засобів виробництва і його кінцевих результатів, спрямованих на задоволення платоспроможного попиту споживачів» [6]. Отже, на думку Л.Є. Довгань, організаційно-економічне забезпечення функціонування підприємства – це, насамперед, система формування цілей і стимулів діяльності суб'єкта. Насправді ж, сутність організаційно-економічного забезпечення має тлумачитися значно ширше.

За Г.О. Пономарьовою, організаційно-економічне забезпечення ґрунтується на «тенденціях розвитку підприємства, враховує досягнутий науково-технічний рівень його розвитку, соціальні, правові та психологічні відносини в колективі підприємства в процесі управління» [13, 8–9]. Науковець виокремлює складові організаційно-економічного забезпечення, зокрема приділяє увагу правовому аспекту.

С.Ф. Кучер розглядає організаційно-економічне забезпечення підприємства як «сукупність заходів і засобів, створення умов, які сприяють протіканню економічних процесів, реалізації намічених планів, програм, проектів тощо», наголошуючи на взаємозв'язку між організаційно-економічним забезпеченням та реалізацією поставленої мети підприємства [9, 6].

О.Ю. Шилова, навпаки, пропонує розуміти під організаційно-економічним забезпеченням розвитку підприємства тільки «процес управління для досягнення мети розвитку шляхом реалізації системи цілей підприємства як результату використання його ресурсів» [16, 4]. На нашу думку, процес управління є невід'ємною складовою організаційно-економічного забезпечення, але воно ним не обмежується.

Необхідність інноваційності організаційно-економічного забезпечення розкривається в роботах багатьох науковців, зокрема, О.В. Міннеханова, яка трактує його як «сукупність взаємозалежних елементів організації й управління інноваційними процесами та взаєминами між її учасниками, що перебувають у безперервній взаємодії один з одним і з зовнішнім середовищем у ході визначення, розробки й практичного впровадження нововведень у поточній і перспективній діяльності підприємства, ефективне керування якими дозволяє підвищити його конкурентоспроможність і інноваційну адаптивність до зовнішніх змін ринку. Тут відзначається системність як сукупність взаємозалежних елементів, якість як основна властивість системи, інноваційна адаптивність, наявність зовнішнього середовища, що говорить про існування системи вищого рівня» [11, 158].

Організаційно-економічне забезпечення функціонування деякими авторами розподіляється на низку компонентів, що комплексно виконують вищевказані функції. М.Г. Молла виокремлює організаційну та економічну складові з подальшим розподілом на організацію виробничого процесу, виробничої інфраструктури, забезпечення контролю якості продукції, праці та організацію комерційної діяльності; на персонал підприємства, виробничі можливості підприємства, ділову активність підприємства, фінансову стійкість, платоспроможність підприємства, прибутковість підприємства [12]. Проте у представленому М.Г. Моллою визначенні поняття «організаційно-економічне забезпечення» відсутня вказівка на його системний характер.

Щодо системності досить вдалим вважаємо визначення В.О. Грицишина: «Організаційно-економічне забезпечення управління підприємствами складається з сукупності підсистем та елементів ринкового середовища, до яких можна віднести фінансову, організаційну, кадрову, інформаційну та правову підсистеми» [4, 8]. З цього визначення виходить, що організаційно-економічне забезпечення спрямоване на розвиток підприємства, відзначено взаємозв'язок підприємства з ринковим середовищем. Науковець наголошує на важливій властивості організаційно-економічного забезпечення – взаємозв'язках, а також відзначає системність цього процесу, але водночас визначення обмежене тільки переліком складових без охоплення їх взаємодії.

Існує думка, що структура організаційно-економічного забезпечення за функціональною ознакою повинна включати три підсистеми: «державне регулювання, саморегулювання на мікрорівні, громадське регулювання... форму поєднання елементів ринкової саморегуляції з елементами демократичного державного регулювання» [10, 6]. При уважному розгляді даного визначення виникає заперечення із приводу опису його в якості «поєднання», оскільки поєднання є тільки зовнішнім забезпеченням й не може відображати його сутнісну сторону. Сутнісним є поняття «взаємодія», яке виявляється глибшим й

точнішим у застосуванні до структурних елементів організаційно-економічного забезпечення, ніж поняття «взаємозв'язок», застосоване В.О. Грицишиним [4] і С.Ф. Кучером [9]. Але саме так визначають сутнісну сторону організаційно-економічного забезпечення – через «взаємодію» елементів.

Вищенаведені результати дослідження свідчать про наявність дискусійних питань щодо визначення сутності категорії «організаційно-економічне забезпечення». Дослідження та аналіз наведених визначень даної категорії дозволяють зробити висновок, що трактування неоднозначні. Практично в усіх перелічених визначеннях відсутня думка про систематизаційний підхід до дефініції «організаційно-економічне забезпечення». Окрім того, важливою рисою організаційно-економічного забезпечення є взаємодія економічних суб'єктів.

Вважаємо, що визначальним базовим поняттям для з'ясування сутності організаційно-економічного забезпечення є поняття «механізм» у безлічі інтерпретацій в залежності від складових: економічні, політичні, правові, соціальні, культурні, інноваційні, інвестиційні механізми тощо, які будуть змінюватися, залежно від відносин власності й способів виробництва, застосовуваних у тій або іншій суспільній формації, кожний з яких є за своєю суттю механізмом управління в умовах змін, що відбуваються, відповідно до критерію динаміки.

Найзручніше, на нашу думку, на проблему організаційно-економічного забезпечення в контексті даного дослідження накладається теорія економічного механізму, запропонована лауреатами Нобелівської премії 2007 р. з економіки Л. Гурвіцем, Р. Майерсоном, Е. Маскіним, які при вивченні економічних ігор у різних типах систем представили його в такий спосіб: «це будь-яка взаємодія між економічними суб'єктами, це гра, а механізм – це сама форма ігри. Гра – це опис того, як можуть діяти гравці (економічні суб'єкти) і до чого призведе будь-який набір дій. Механізм розвитку характеризує стан розвитку системи, за яким слід розуміти включення керуючої функції. При цьому механізм кваліфікується як процес» [18].

Розуміння дослідниками «взаємодії» як сутнісного прояву механізму є надзвичайно точною характеристикою. Адже без взаємодії з іншими елементами системи порушується основний принцип системності. Така природа «взаємодії» є в усіх формах матерії. У суспільстві «взаємодія» визначає структуру соціуму, поведінку й свідомість. Воно є результатом залежності одних суб'єктів від інших: тільки в кооперації можна домогтися задоволення своїх потреб і реалізації особистих інтересів. Дана залежність може проявитися безпосередньо або опосередковано через третього суб'єкта. Саме так визначає сутнісну сторону економічного механізму Л. Гурвіц – через «взаємодію» елементів. Тим самим підкреслюється, що економічний механізм поєднує собою елементи й підсистеми в спільну діяльність, що виливається в реалізацію стійкого ефективного процесу «організаційної взаємодії». У рамках теорії Л. Гурвіца [18] механізм може бути розроблений тільки тоді, коли відомо, що хотілося б одержати за певних обставин. Однак самі обставини невідомі, саме тому розробка механізмів – це підрозділ економічної теорії інформації. Сумлінне створення механізму в такому випадку спрямовано на єдині правила гри на всі

випадки життя. Така постановка питання привела не тільки до зміни парадигми в мікроекономіці — від загальної рівноваги інтерес змістився до часткового, але й у більше прикладних галузях економічної науки, наприклад, у корпоративному управлінні, де імперативом є взаємодія елементів системи [7].

На нашу думку, існує необхідність у деякому уточненні якості вказаної взаємодії до рівня «організаційно-економічного забезпечення». Справа в тому, що взаємодії необхідні суспільству не самі по собі, а для формування соціально-економічної бази при переході на вищий рівень технологічного укладу, що, у свою чергу, не є самоціллю, а засобом досягнення нової якості життя. Кінцевим критерієм цієї якості виступають блага в матеріальній і нематеріальній формах. А виробництво блага (у будь-якій формі) є результатом економічної дії. Економічна дія знаходить для себе опору не на властиві при виготовленні блага, технології, реалізації або переміщенні блага в процесі обміну, а в організації умов з виробництва й обміну благами. Тому організація й економічна дія в процесі господарювання є неподільними поняттями, що власне і є квінтесенцією організаційно-економічного забезпечення функціонування будь-якого суб'єкта господарювання.

З огляду на цю тезу, дещо схожим із дефініцією поняття «економічний механізм» є узагальнювальне визначення організаційно-економічного забезпечення функціонування готелів, надане Т.В. Голошаповою, яка *a priori* за модель організаційно-економічного забезпечення функціонування будь-якої системи пропонує приймати процес організації діяльності в певних умовах розвитку економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях, що здійснювався б через системну взаємодію організаційної й економічної складових, об'єднаних єдиною метою функціонування, на основі виявлення й впровадження найбільш ефективних способів управління й взаємодії елементів системи. Дана модель передбачає послідовну зміну чинників економічної складової під впливом чинників організаційної складової та чинників зовнішнього середовища й змін, що відбуваються в них [3]. Такий підхід наближує дослідників до розуміння важливості систематизації чинників впливу на функціонування підприємств і їхню реакцію на умови ринку та господарську нестабільність і невизначеність.

Усі приведені думки мають право на життя і допомагають нам дати власне визначення організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості як системну реакцію, адекватну зовнішнім і внутрішнім впливам, а також механізми, важелі, інструменти та заходи з планування, фінансування, управління, які дають можливість не тільки узгоджувати, коригувати, враховувати та реалізовувати інтереси підприємства, але й сприяти синергетичному ефекту від розширення функціональних можливостей готельних підприємств малої місткості.

Спроможність ГПММ забезпечити своє існування в динамічному середовищі значною мірою залежить від результативності компонентів їх організаційно-економічного забезпечення (рис. 1).

До правової складової варто віднести аналіз нормативно-правових документів (законів, постанов Кабінету Міністрів України, ДСТУ тощо), виявлення недоліків, внесення пропозицій щодо їх усунення і розробки низки норма-

тивно-правових нововведень для сертифікації, покращення зовнішніх чинників і умов функціонування цих готелів. Однією з перешкод розвитку засобів розміщення малої місткості є відсутність законодавчої бази для функціонування ГПММ.

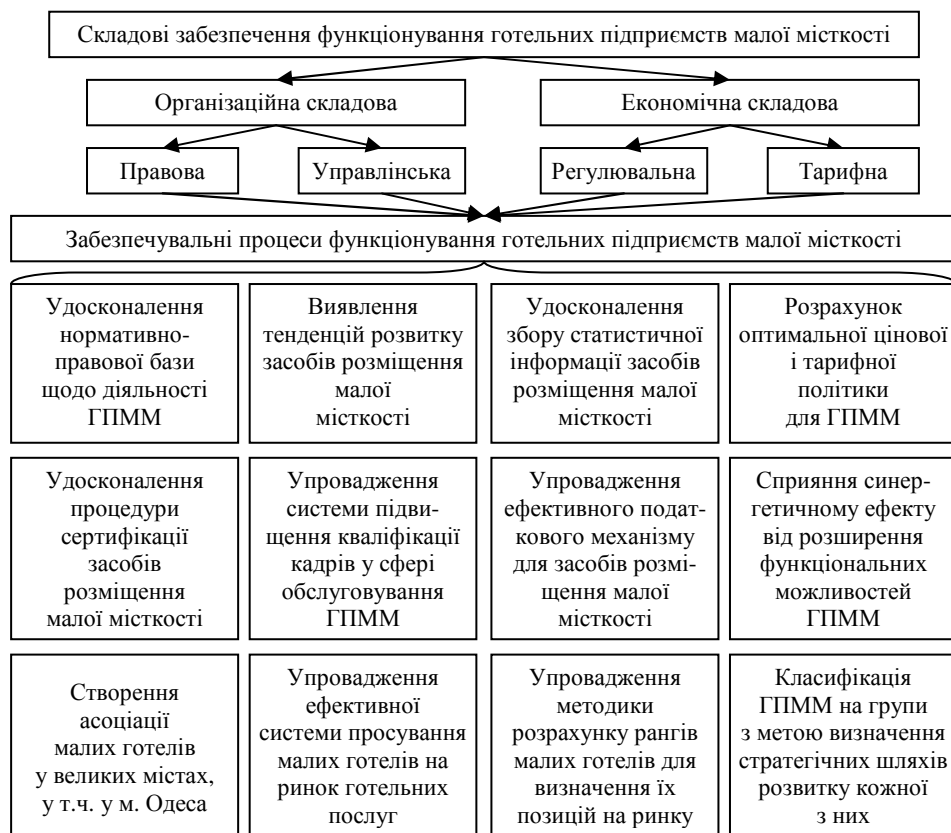

Рис. 1. Організаційно-економічне забезпечення функціонування ГПММ, авторська розробка

До управлінської складової можна віднести виявлення тенденцій функціонування ГПММ за допомогою моніторингу та експертної оцінки забезпечення функціонування малих готелів. Основною метою управлінської компоненти має бути впровадження таких нових форм організаційно-економічного забезпечення, як асоціація малих готелів м. Одеси. У роботі майбутньої асоціації велика увага повинна приділятися системі підвищення кваліфікації кадрів та просуванню малих готелів за допомогою інформаційного забезпечення та використання маркетингових стратегій.

Регульовальна складова може включати впровадження ефективного податкового механізму для функціонування ГПММ, удосконалення їхньої статистичної звітності, розробку методики ранжування і розподілу ГПММ на групи для визначення їхніх поточних позицій на ринку та можливостей стратегічного розвитку.

Тарифна складова повинна містити розрахунки оптимальних тарифів для засобів розміщення малої місткості, виходячи з впливу факторів, виявлених у процесі експертної оцінки їх діяльності.

Висновки. В контексті дослідження, ґрунтуючись на постулатах економічної теорії і теорії економічних механізмів, представлених вище, була зроблена спроба дати авторське визначення організаційно-економічного забезпечення функціонування ГПММ. При цьому враховувалося, що бажана соціальна функція таких підприємств – ефективний соціально-економічний розвиток готельного бізнесу в цілому, що відображається в задоволеності споживчого очікування реципієнтів сфери гостинності. Слід звернути увагу також на удосконалення окремих компонент організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості.

1. *Ваньярская О.И.* Развитие малых гостиниц на основе франчайзинга: На примере Московской области: Дис. канд. экон. наук: 08.00.05. – М., 1999. – 185 с.

2. *Галасюк С.С.* Развитие малых форм предпринимательства в готельном бизнесе // Вісник соціально-економічних досліджень: Збірник наук. праць ОДЕУ.– 2008.– Вип. 30. – С. 97–102.

3. *Голощапова Т.В.* Исследование перспектив развития гостиничной индустрии и рекомендации по прогнозированию эффективности ее функционирования // Современные исследования социальных проблем: Элект. науч. журнал.– 2013.– №9 // journal-s.org.

4. *Грицишин В.О.* Організаційно-економічне забезпечення управління підприємствами соціально-економічної інфраструктури міста: Автореф. дис... канд. экон. наук : 08.06.01 / Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Луганськ, 2004. – 23 с.

5. *Гусева О.В.* Факторы возникновения малых гостиниц // Сфера сервиса: состояние, эффективность, инновации: Сборник науч. трудов по результатам конференций, проведенных в Кировском филиале в 2012 году (Киров, Кировский филиал ФГБОУ ВПО «СПбГУЭСЭ»).– 2013.– Вып. 6. – С. 59–67.

6. *Довгань Л.Є., Лулукало О.Г.* Формування організаційно-економічного механізму ефективного управління підприємством // Економічний вісник НТУУ «КПІ».– 2012. – С. 48–56.

7. *Измалков С., Сонин К., Юдкевич М.* Нобелевская премия за теорию экономических механизмов // Вопросы экономики.– 2008.– №1. – С. 4–26.

8. *Клименко В.Е.* Организационно-экономический механизм развития малого гостиничного бизнеса: Дис... канд. экон. наук: 08.00.05 / Сочинский государственный туризма и курортного дела. – Сочи, 2005. – 138 с.

9. *Кучер С.Ф.* Організаційно-економічне забезпечення перетворень у курортно-рекреаційній системі приморського міста: Автореф. дис... канд. экон. наук: 08.00.05 / НАН України, Ін-т екон.-прав. дослідж. – Донецьк, 2009. – 24 с.

10. *Лебедик Т.М.* Організаційно-економічне забезпечення регіонального розвитку підприємства в сфері послуг: Автореф. дис... канд. экон. наук: 08.10.01 / Рада по вивченню продуктивних сил України Національної Академії Наук України. – К., 2006. – 23 с.

11. *Миннеханова Е.В.* Теоретико-методологические основы формирования организационно-экономического взаимодействия пространственно-локализованных экономических систем в регионе // Российское предпринимательство.– 2011.– №7, Вып. 2. – С. 155–159.

12. *Молла М.Г.* Формування системи показників оцінки організаційних складових конкурентоспроможності підприємства // Вісник соціально-економічних досліджень ОДЕУ.– 2012.– №44. – С. 252–257.

13. *Пономарьова Г.О.* Організаційно-економічне забезпечення випереджувального управління підприємством: Автореф. дис... канд. экон. наук : 08.06.01 / Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Луганськ, 2004. – 25 с.

14. *Садеков А.А., Цурик В.В.* Управление предприятием в условиях кризиса: Монография. – Донецк: ДонГУЭТ, 2006. – 178 с.

15. *Семенов В.Ф.* Регіональна економіка. – К.: Леся, 2008. – 595 с.

16. *Шилова О.Ю.* Організаційно-економічне забезпечення розвитку підприємства: Автореф. дис... канд. экон. наук : 08.00.04 / Донецький національний технічний університет. – Донецьк, 2009. – 24 с.

17. *Юрєвська О.М.* Формування стратегії управління малими готельними підприємствами: Дис... канд. екон. наук: 08.00.04 / ТНУ ім. В.І. Вернадського. – Сімферополь, 2010. – 207 с.
18. *Hurwicz, L., Maskin, E.S., Myerson, R.B.* (2007). Mechanism Design Theory // www.nobelprize.org.

Стаття надійшла до редакції 30.03.2015.